

DIRVA

Nr. 150

Gruodis-December 31, 1962

Cleveland, Ohio

1962 m. išblaškytos iliuzijos

POLITINIAI IR KARINIAI PASKUTINIO PUSMEČIO ĮVYKIAI RYŠKIAI PARODĖ TAI, KĄ D. BRITANIJOS IR PRANCŪZIJOS VADAI NENORĖJO SUPRASTI, BŪTENT, KAD JŲ JĖGA YRA DAUGIAU VAIZDUOTĖS PADARAS — ŠIS BLOGIS GALI IŠEITI Į GERĄ, JEI PASKATINTŲ JUOS ENERGINGIAU SIEKTI JUNGTI- NĖS EUROPOS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitame Dirvos numeryje, kalbėdami apie britų-amerikiečių santykius, konstatavome, kad 1962 metų antros pusės įvykiai ryškiai parodė D. Britanijos nustumimą į antraeilį valstybių tarpą. Tiesa, britai turi savo atominių bombų, tačiau bombonešiai, kurie turėtų tas bombas nugabenti į taikinius dėl išbulintų priešlėktuvinių ginklų baigia neįtekti savo reikšmės. Amerikiečiai jau prieš kurį laiką sustabdė jų masinę gamybą, nes bombonešių uždavinių gali daug geriau ir ilgainiui net pigiau atlikti raketos. Nei D. Britanija, nei Prancūzija, kurios galva Charles de Gaulle dar nenori pripažinti, kad ir jos valandos kaip pirmieji galybės jau prieš kurį laiką pasibaigė, raketų neturi, todėl jų pastangos vaidinti 'atomines galybes' atrodo kiek juokingos. Tenka sutikti su buv. Trumano Valsybės Sekretoriaus, kuris turi įtakos ir į dabartinės administracijos užsienio politiką. Dean Achesono teigimu paskutiniame 'Foreign Affairs' žurnalo numeryje, kad europiečių pastangos 'atominiai' apsiginkluoti yra 'a tragic misuse of resources' — tragiškas išteklių eikvojimas.

Amerikiečiai spaudžia europiečius stiprinti savo konvencionalines karo jėgas, nes jie patys turi tiek atominių bombų ir priemonių joms į taikinius nugabenti, kad galėtų sunaikinti ne tik Sovietų Sąjungą, bet ir visą žemės rutulį. Trūksta tik pasiryžimo jas panaudoti. Sovietų Sąjunga tą aplinkybę labai sumaniai išnaudoja. Britų ir prancūzų pastangos patiems atominiai apsiginkluoti privedė prie jų konvencionalinių karo pajėgų pavojingo sumažinimo, tačiau nepadidino noro pradėti atominį karą. Ko trūksta, gana aiškiai pasakė paskutinio Kennedy —

Macmillano pasitarimo komunikatas:

"Prezidentas ir Ministeris pirmininkas sutiko, kad turint branduolinį (atominį) skydą reikia turėti ir ne branduolinį kardą. Tam tikslui jie sutarė, kad svarbu yra padidinti konvencionalinių jėgų veiksmingumą."

Politiškai tai reiškia, kad D. Britanija, stengdamasi vaidinti didelę atominę galybę padarė tikrai tragišką klaidą ne tik todėl, kad išleido veltui pinigų, bet ir todėl, kad ta iliuzija parėmė savo užsienio politiką. Dabar aišku, kad jai reikėjo iš pat pradžių prisidėti prie Jungtinės Europos steigimosi, o ne prieš ją kovoti, ir vėliau prašytis priimama.

Vokiečių situacija šiame vertybių pervertinime yra geresnė negu britų ar prancūzų dėl to, kad jų didybės svajonės nebuvo taip ryškiai išreikštos, kaip anų. Tiesa, buvęs Adenauerio krašto apsaugos ministeris J. Strauss reikalavo ir Vokietijai atominių ginklų bei sprengiamo žodžio kada juos panaudoti, tačiau prieš tą savo ministerio pažiūrą buvo nusistatę kai kurie aukšti vokiečių karškiai, kurie liko savo postuose, o Straussas ne. Didžiausias šių dienų Vokietijos strategas generolas Heusinger dar 1961 m. birželio 30 d. pareiškė, kad ko reikia, kad sovietams praeitų bent koks noras leisti į karines avantiūras, — tarp Alpių ir Baltijos jūros sutelktų trisdešimt gerai ginkluotų divizijų. Šitas generolas yra nusistatęs net prieš mažesnio kalibro atominius — taip vadinamus taktiškus — ginklus, nes jie būtų naudingi tik tuo atveju, jei būtų panaudoti prieš priešą kariuomenę, sutelktą išieties pozicijose. Bet tai būtų preventyvinis karas, pradėtas dar prieš priešą puolimą, o tokia galimybė NATO

planuose visai nėra numatyta ir svarstyta, dėl to, laikantis NATO dvasios, atominiai ginklai Vokietijai nėra būtini. Tokiu būdu tarp Washingtono ir Bonnos generalinių štabų nuomonių skirtumų nėra.

Kaip dabar paaiškėjo, ir pagarsėjęs Der Spiegel straipsnis, sukėlęs Adenauerio vyriausybės krizę, buvo iš dalies inspiruotas kai kurių vokiečių genštabistų, atominio apsiginklavimo priešininkų. Tą patį, kas ten buvo rašyta, pakartojo prezidentas Kennedy savo pasikalbėjime apie pirmuosius du savo prezidentavimo metus:

"Mes turime savo kariuomenę Vakarų Europoje, mes ten turime šešias divizijas, kas sudaro maždaug ketvirtadalį visų turimų Vakarų fronte divizijų. Jos yra geriausiai apginkluotos. Jos (mūsų divizijos) gali kautis rytoj, ko negalima pasakyti apie kitas..."

Sutrauktai: 1962 metai, išblaškydami D. Britanijos ir Prancūzijos iliuzijas apie jų tariamą galybę, gali padaryti geros įtakos, būtent versti jas susijungti. Atrodo, kad britai turėtų sustiprinti savo pastangas įsijungti į europinę Bendrąją Rinką, o prancūzai mažiau jų priėmimui priešintis. De Gaulle gali tikėtis mažiau Vokietijos paramos savo daugiau uždaro katalikiškos Europos idealui, nes paskutinimame Adenauerio kabinete įtakingiausias tam reikalui pozicijos — užsienio ir krašto apsaugos ministerijos — yra protestantų, būtent, Gerhard Schroederio ir Kai-Uwe von Hasselio rankose (paskutinytis net prūsas), kurie tradiciniai ir kultūriniai yra artimesni anglo-saksams kaip prancūzams.

REZOLIUCIJOMS REMTI KOMITETO DARBAI IR PLANAI

Praėjusiame JAV Kongrese turėtos rezolucijos Pabaltijo kraštų laisvės reikalui bus įnešamos naujame Kongrese iš naujo. Rezolucijų autoriai yra pažadėję tai atlikti. Rezolucijoms Remti Komitetas tikisi šiame Kongrese rezolucijų skaičių padvigubinti ar net patrigubinti. Prieš kiek laiko rezolucijų pradininkas

Lietuviai studentai šoka Illinois Universiteto Urbanoje tarptautinėje parodoje, įvykusioje gruodžio 7 ir 8 d.d. Jų šokiai susilaukė didelio pasisekimo. Universitete, kuriame mokosi 25.000 studentų, lietuvių yra netoli šimto. Šeši lietuvių yra mokslo personale. Lietuvių skyrių parodoje ir šokių grupę suorganizavo Lietuvių Studentų Sąjungos Urbanos skyrius, kurio pirmininku yra Rimas Liaugminas. Šokių grupę sudarė 20 šokėjų. Nuotraukoje Šustą šoka (iš kairės) Stasys Ripskis, Rugilė Rigertaitė, Vytautas Palčiauskas, Rima Maskalūnaitė, Jonas Vaičiulis ir kiti.
E. Meškausko nuotrauka

ŠVENTINIAI LINKĖJIMAI LIETUVIAMS

J. Kajecko, Lietuvos atstovo Washingtono, žodis į Lietuvą

Ir šiais metais "prie Kūčių stalo prisimins mums prabėgusios dienos, kai širdys iš džiaugsmo salo..." (Bronius Sėda). Ir šiais metais bus tuščių vietų prie to stalo. Ir jūs ir mes prisiminsime ko ir kodėl prie Kūčių stalo trūksta. Palaiškime tą atmintį gyvai! Mes, prie Kūčių stalo taip pat prisiminsime netolimos praeities palaimas ir dabarties skriaudas. Vietoj pavergtųjų, laisvieji lietuviai, kaip Lietuvos laisvės saulėtom dienom, lankysis nevaržomi ir niekieno nesekami Piemenėlių Mišiosna, už save ir už jus.

J. Kajeckas

Švenčių metu lietuviai Nemuno krašte bus mūsų širdyse ir mintyse. Tiesą pasakius, jūsų skriauda — mūsų kasdieninis metai iš metų rūpestis. Laisvasis lietuvis ne tik siejosi, bet ir dirba, kad palikusiems Tėvynėje būtų laisviau ir geriau.

Besibaigiančiais metais pavergtas lietuvis buvo prisimintas Amerikos Valstybės Sekretoriaus ir JAV Kongreso. Jis prisimintas Jungtinėse Tautose, Lietuvių Kultūros Kongrese, Chicagoje, ir kitomis progomis.

Jis ne tik prisimena, bet ir dirbama, kad senoji ir amžinai jauna lietuvių tauta būtų išvesta iš namų nevalios ir kad lietuvis vėl laisvas būtų, kaip laisvos yra naujagimės Afrikos tautos.

Laisvųjų lietuvių išvejoj: bažnyčios, mokyklos, organizacijos, suvažiavimai, Maironio minėjimai, menas ir spauda dirba ir skelbia būsimą Lietuvos prisikėlimą. Lietuvos Pasiuntinybės bei Konsulatai laisvajame pasaulyje ir bendrai laisvais lietuvis, dirba tik Lietuvos prisikėlimui. Toji viltis laisvojo lietuvių paguoda ir siekimas.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Sovietų povandeniniai laivai, leidę save fotografuoti JAV lėktuvams, pasirodė bevaidiu atominius variklius. Nelaiku ir nevietoje jie buvo iškilę prisipildyti savo diselinis motorus kuru iš sovietinių tanklaivių. Tų povandeninių laivų kapitonai gali nukentėti...

• "Karščiausia" prekė Maskvos juodojoje rinkoje yra knyga "Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenimo", kur aprašomi išpuodžiai iš sovietų koncentracijos stovyklų gyvenimo. Ta knyga buvo išleista, kad pasmerktų Stalino eros žiaurumą. Knygos kaina — 100 rublių. Ji žurnalas Novi Mir, spausdinąs tos knygos santrauką, gaunamas už 10 rublių. (Oficiali kaina 77 kapeikos).

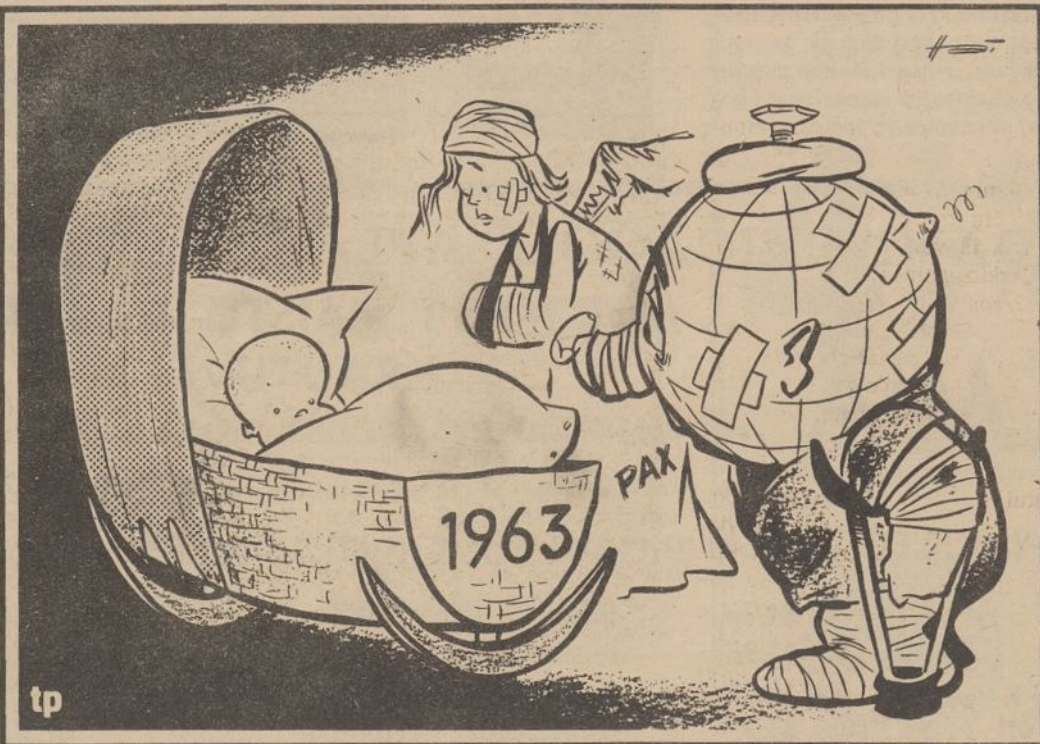
• Šveicarija, išsilaikiusi neutrali per abu pasaulinius karus, po ilgų svarstymų nutarė įstoti į Europos 16 valstybių Tarybą, siekiančią laipsniško politinio susijungimo. Šveicarija vis dar nepriklauso JTO.

tiems kilniems tikslams, turėtų nepamiršti savo pinigine parama ir Rezolucijoms Remti Komitetą. Visos aukos siųstinos Komiteto kasininkui: Mr. George A. Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Angeles 39, California.

Komiteto vadovybė linki visiems lietuviams, kurie tik vienokiu ar kitokiu būdu rėmė iki šiol Rezolucijoms Remti Komiteto darbus ir žygius, tikrai laimingų 1963 Metų.

Lietuvių spaudos atstovai Hollywoodo su kino ir televizijos aktorais. Nuotraukoje iš kairės: J. Kaributas, televizijos aktorius Hargitay, L. Žilevičiūtė ir televizijos aktorius F. Bushman.
L. Kančausko nuotrauka

Kokių rūpesčių 1963 metai atneš?

RUSIJOS RAUDONASIS IMPERIALIZMAS *

PASIRUOŠIMAS VYKTI Į KREMLIŲ

Reikėjo apsispręsti: paspausti ranką ar netekti kompartijos malonės? J. Paleckio, iškamšinio prezidento vadovaujami, 20 Aukščiausios Tarybos narių turėjom vykti į Maskvą padėkoti Sovietų Rusijai už Lietuvos "išlaisvinimą" ir prašyti priimamais į Sovietų Sąjungą. Be to, buvo patydomis kompartijos kaibama, kad reikės ypač padėkoti genialiajam vadui, tautų išlaisvintojui Stalinui. Tai buvo sugestija M.A. Suslovo, kuris Kremluje, paties Stalino vardu, tvarkė Pabaltijo, ypač Lietuvos, reikalus. Suslovas per davė smulkų įsakymą, kas turi delegaciją sudaryti, kokias dovanas atvežti, kaip bus delegatai pristatyti Stalinui ir ką kuris turės kalbėti. Lietuvoje delegacijos sudarymo reikalais rūpinosi maskviniai V.S. Dekanozov ir Pozdnjakov, o iš Lietuvos-kompartijos A. Meskupas, K. Preikšas ir, žinoma, pats kompartijos pirmasis sekretorius A. Sniečkus.

nimo sekcijos sekretoriaus, atsižadėjusi tėvų, kaip reaktionierių, -kapitalistų.

Nors aš dar nebuvau davęs galutinio sutikimo J. Paleckui, kuris oficialiai ėjo delegacijos pirmininko pareigas, bet Meskup buvo tikras mano sutikimu. Jis gal suspėsiąs dar kartą su manim pasikalbėti, bet dėl viso ko paaiškino ir saugumo priemones. Jis pasakė, kad NKVD gavusi žinių apie galimą atentatą prieš delegacijos narius. Nors mano butas saugomas dieną ir naktį, bet patarė vėlai neišeiti iš namų. Važinėti daugiausia automobiliu. Vengti žmonių susikimšimo gatvėje.

Priėjo prie procedūros Kremluje. Kaip jau man, tur būt, esą žinoma, Stalinas yra labai rūpestingai saugomas. Nors jis visų mylimas ir visi sutinka, kad po Lenino Sovietų Sąjunga rado nepavduojamai didelį ir visų mylimą vadą, bet saugumas labai rūpestingas. Lagamine neturi būti jokio peilio, net manikiuro įnagių. Einant per koridorių Kremluje, delegatai gal būt bus peršviesti jiems nepastebint. Bus vadovai, kurie praves delegaciją tam tikra tvarka, tad reik griežtai laikytis vadovų nurodymų. Mūsų lagaminai ir portfeliai bus vežami atskirai. Visų delegatų lagaminus neš tam paskirti vyrai (NKVD-istai).

Meskup buvo pakilioj nuotakoj. Viskas vyko gerai. Poetė Salomėja Neris parašys Stalino garbei šaunią poemą. Tokios nė latviai, nė estai tur būt nesukurs, nors jie kažką ruošia. Tai žinoma Lietuvos kompartijai, nes, nors latviai ir estai slepia, ką jie veš Kremlui, bet tam tikri žinovai šnipai išuostė. Kremluje labai mėgiamos dovanos. Lietuvos rankdarbių specialistai pagamins linines staltieses, rankšluosčius Stalinui. Odos išdirbinių ruošiamos dovanos Stalino artimiesiems bendradarbiams M.A. Suslovui, Molotovui, Chruščiovui. Tautiniai drabužiais apngtos lėlės bus dovanojamos maršalui Vorosilovui, Budionui ir kitiems. Viskas kolei kas slepiama, kad kaimynai nesužinotų.

Meskup žinojo Kremliaus papročius. Nuo senų laikų rusai garsūs savo dovanomis jų pavergėjams. Jie klūpodami nešė dovanas totorių Kanams, jie nuosta-

biu nuolankumu talkėsi hunams, iš kurių pasisavino kerštingumą, žiaurumą ir klastą. Kremlius dabar norėjo pats vergų nuolankumo ir dovanų. Tai gerai suprato suslovai, sniečkai, meskupai.

Meskup pasakojo, kartą kazbekai atnešė Stalinui du labai puikius kilimus. Jų delegacijos vadovas tris kartus atsklaupeš trenkęs galvą į kilimą, -- minkštas kilimas, galvos neužgavo. Vienas tų kilimų esąs Stalino miegamajame. Ten pusė naktinės šliurės nuskęsta minkštam, storam kilime.

Po to pasikalbėjimo aš tvirtai nutariau Stalinui rankos nespaušti. Bet atsisakyti buvo ne lengva. Kompartijos parinkimas į tokią garbingą misiją turėjo būti vykdomas. Aš nutariau susirgti. Bet prieš pat delegacijos išvykimą paskambinau Preikšui. "Tai negali būti! Jūs supraskit ką tai reiškia! Nors ir sergant, juk mus gali lydėti net keli daktarai. Patogiam vagonė. Galima panaudoti ir lėktuvą."

Preikšas pasiūlė tuojau atsiųsti daktarą, kuris nustatys kiek pavojinga liga. Aš aiškinau, kad ir pačiai delegacijai bus nepatogu su ligitonių tampytis. Igi ar trumpi paaškinimai nieko nepadėjo. Preikšas suprato ligą ir padėjo telefoną. Kad už tai nenukentėjau, savotiška istorija. Trumpai kalbant, Lietuvos kompartija stengėsi savo nepasisekimus slėpti. Mane nubaudus už atsisakymą, būtų paaiškėję, kad ne taip jau sklandžiai sudaryta delegacija. Man žinoma, kad du į delegaciją kviešti irgi atsisakė. Preikšas kitą dieną paskambino, kad kompartija nutarusi palikti mane ramybėje, nes ligai susikomplicavus būtų daug nepatogumų.

Lietuvos kompartiečiai, kol buvo Lietuva nepriklausoma, būdami Maskvoje, naudojęsi ypatinga Stalino malone. Ypač artimi buvo Sniečkus, Preikšas, Meskup, Chodosaitė. Jie, nepriklausydami Kremliaus rusiškai ar žydiškai ar tarptautiniai grupei kompartijoje, Stalino buvo naudojami kaip jo paties asmeniniai funkcionieriai. Dauguma mokėdami vokiškai, buvo tampa įjungti į Vokietijos pogrindžio veiklą. Preikšas buvo pietų Amerikos, Ispanijos reikalų patikėtinis, Chodosaitė Balkanų sekcijai. Taip pat buvo Stalino dispozicijoje ir Latvijos, Estijos kompartiečiai, atsidūrę Maskvoje. Gal būt paties Stalino noru, Pabaltijo kompartiečiai Maskvoje buvo traktuojami kaip jam ištikimiausi iš mažų tautų, nepavojingi talkininkai. Patys didžiarusiai nemėgo Stalino patikėtinų, nes Kremluje jau buvo susiformavęs ir didžiarusių blokas, kuriam priklausė Zdanovas, Molotovas, Andrejevas ir kiti. Pastarasis, buvo skaitomas didžiau siu oportunistu, teoretiko aureole apsisupusiu Stalino slapto patikėtinu. Po Trockio pabėgimo ir kovos prieš Staliną, žydų įtakai sumažėjus, didžiarusiai ypač pagriežtino kovą su žydais. Stalinas turėjo nusileisti, įtraukdamas į Internacionalą ir arti Kremliaus visą eilę gruzinių, bulgarų, jugoslavų, pabaltiečių. Tuo pačiu išlygindamas žydų paramos netekimą -- prieš didžiarusius.

Jurgis Baltrušaitis, Staliną gerai pažinęs, 1939 m. man pasakojo, kad Stalinas buvęs susirūpinęs didžiarusiu nacionalizmu. Jis kartą išsitaręs, kad komunizmo išsigimimas galimas rusų nacionalizmo augime, 1937 valymų metu Stalinas pasakęs. "Rusija turėjo

tik tris didelius vyrus, Petrą Pirmąjį, mokslininką Lomonosovą ir Romanovų dinastijos produktą Rasputiną." Stalinas Baltrušaičiui išreiškęs abejonę rusų mentalitetu komunizmą kuriant. Tuo gal būt, Stalinas norėjęs pateisinti didžiausias skerdynes, kurios buvo nukreiptos daugiausia prieš žydus ir didžiarusius nacionalistus. Stalinas supratus, kad didžiarusiai-šovinistai anksčiau ar vėliau užviešpatausią partiją, tuo pačiu įkinkydami pasaulinę komunizmo revoliuciją į rusiško imperializmo troiką.

Rusijoje buvo kalbama, kad Rusijos revoliuciją įvykdė žydai, gruzinai ir latviai. Patys rusai buvo juoda, rūsti masė, išsiopiusi tarpusavyje, skerdusių vadų nurodymus žmones, besiblaškanti laukinės brutalios azijatiškos jėgos apsuvaiginta ir totorių, hūnų tironija taip talentingai įsisavinusi.

Baltrušaitis pasakojo Maksimo Gorkio žuvimo priežastis. Gorkis pasidaręs Stalinui kliuvynis. Jis dar nuo Lenino laikų turėjęs didelę įtaką Kremluje. Gorkis tūkstančius išgelbėjęs revoliucijos terore asmeniškai ir raštu kreipdamasis į Leniną. Leninas, teroro mašinos pionierius Rusijoje, norėjęs susidaryti ir gailėtingo valdovo aureolę. Tam labai tiko Gorkis, kuris išgelbėtomis nuo duobės aukoms, nesvyruodamas pasakydavęs, kad gerasis Iljičius pasigailėjęs. (Nors ir Iljičius - Leninas ir Gorkis nesiteikė žinoti, kad revoliucijos-Lenino, Trockio užkurtas teroras yra pats didysis kaltininkas milijonų Rusijos ir pavergtųjų tautų aukų. Ir, kad pašalinus didžiausius kaltininkus -- Leniną, Trockį, Dzeržinskį neberekėtų ir Gorkio geradarysčių).

Kurį laiką ir Stalinas naudojėsi Gorkio pastangomis išgelbėti kai kuriuos žudomus ar pūdomus kalėjimuose ir gėrėdamasis Gorkio pasakėlimis apie gailėtingąjį Vasirijonovičių. Bet atėjus valymui, Gorkis nenorėjo ar negalėjo suprasti paties valymo tikslo. Išnaikinti revoliucijos smegenis ir charakterius, kurie buvo žymiai pranašesni už Staliną ir jo pakalikus. Maksimas Gorkis buvo pasišovęs gelbėti Buchariną, jo manymu, patį vertingiausią Lenino "evangelijos Po vilą". Iš kitos pusės, didžiarusiai, kurie jau pradėjo telktis Kremluje, tikėjęsi iš Gorkio paramos. Bet Gorkis nuėjęs su internacionalistais, Ainovjevu, Bucharinu, Radeku.

Didysis Stalino talkininkas Berija, o taip pat Molotovas, Vorosilovas, Chruščiovas ir kiti, patys gerieji stalinistai, patydomis pritarę Gorkio prašiniui, laukiant galutinų rezultatų milžiniško Stalino plano: padėti Rusiją ir pavergtąsias tautas po kompartijos ir savo padu.

Višinskis, Vorosilovas, Molotovas, Chruščiovas, nelaukdami teismų pabaigos, prisijungė prie Stalino besąlyginiai. Ir jie apkaltingą kalbės ir pasiuosio žens vaikais bucharinistus zinovėvėninkus, kurie "nunuodijė didįjį rašytoją ir humanistą Gorkį." Nors patys gerai žinoję, kad Stalino įsakymu įrengtoje ligitoninėje Gorkis miręs nuo NKVD paruoštų nuodų. Tai matyt, išgąsdinę ir ant tvoros sėdėjusius, nes supratus, kad Stalino rankai joks kirvis nepersunkus. Chruščiovui, kaip Ukrainos terore išbandytam, buvo pavestas Maskvos miesto kompartijos apvalymas. Ir čia Chruščiovas pasirodęs vertu pasitikėjimo. Jis be atodairos naikinęs savo buvusius ar galimus priešus, ir pagal Stalino mokyklą susiskirstęs komunistus į gerus, geresnius ir pačius geriau-

sus. Šie pastarieji buvo Chruščiovo šnipai, kurie sekė draugu žingsnius ir buvo gatavi viskam. Stalinas neapsirikęs, patikėdamas Chruščiovui Maskvos miesto ir sekretorijato išvalymą.

Pasakojo anekdotą. Kartą Chruščiovas Maskvos gatvėje su tikęs kirpėją su didele knyga po ranka. Sustabdytas kirpėjas aiškinęs, kad tą knygą naudojęs tabakui susukti, kaip rūkomąjį popierių. Chruščiovą sunku apgauti. Jis tuoj pastebėjęs antraštę "Žizn za Caria" Chruščiovas pranešė Stalinui, kad tardomasis kirpėjas prisipažinęs parašęs reaktionierišką operą "Žizn za Caria." Tu, Nikita, apvalyk Maskvą nuo tokių kompozitorių ir melagių kaip Šostakovičius, kuris neseniai man tvirtino, kad "Žizn za Caria" parašęs Glinka.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

THE FIELD - Established in 1915 6907 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čeklenė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE 242-4395 SUBURBAN PHONE 656-6330

SAVINGS DEPOSITS

Effective January 1, 1963

EARN 4 1/2% ...and All Deposits made by JANUARY 15th Earn Interest from JANUARY 1st!

ST. CLAIR SAVINGS

• 813 EAST 185TH STREET • 6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE • 26000 LAKE SHORE BLVD.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Whiskey Full Qu. \$3.98
Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambassador Vermouth 5th \$0.98

BRANGIOS DOVANOS

Tremtiniai iš Kubos, jų šeimos, motinos, žmonos, broliai ir seserys, pasruvo džiaugsmo ašarose, susilaukę grįžtant nelaimingos invazijos metu nelaisvėn pakliuvusius. Laikraščiu pranešimus sekant, Kubos diktatorius Fidel Castro, savo nepaprastame "geros širdies" tone, sugebėjo dar ir "Kalėdų priedą" didesnei savo garbei iš-kombinuoti: paleis jis emigracijon apie 1000 belaisvių artimųjų, tebegyvenusių Kuboje.

Tol, kol kalbama apie pavienių tragedijos paliestų šeimų džiaugsmą, žmoniškumas verstų džiaugtis kartu su jais. Lygiai, kaip tektų džiaugtis priemonėmis, kurių ėmėsi JAV vyriausybės organai ir privačios įmonės, sudarę sąlygas (60 mil. dolerių) tam džiaugsmui įgyvendinti.

Tokių momentu vargu ar kas svarsto principines tokių "dovanų" išvadas, pasekas to precedento ir žmoniškumo visuotinumą. Tai yra atskiras, ne taip dažnai pasitaikęs gyvenime įvykis. Jau nedaug kas beabejoja, kad tos donanos kainą vargu ar atlygina klaidas, padarytas invazijos Kubon metu. Ir jei tą įvykį nelydėtų kaltės jausmas, kažin, ar nebūtų suabejota tos kainos verte.

Netenka abejoti, kad baigus šluostyti paskutinę džiaugsmo ašarą Miami aerodrome, pabudus iš jautrios šeimos jausmų ekstazės, iškils barzdotas Kalėdų senis, vardu Fidel Castro. Likęs savo soste, tas Maskvos kunigaikštis, kurį laiką džiaugsis laimėjęs. Laimėjęs nusikračius 1000 kalinių, kuriuos dabar turės maitinti JAV išdas, dar 1000 jų artimųjų, kurie nebekels nerimo ir palengvins saugumo organų darbą Kuboje. Tam tikri propagandos ruporai skelbs taikos ir žmoniškumo laimėjimus, kredituojant maskvinės politikos "siekius" — taika, taika, taika...

Tai tie patys žodžiai, kuriais Chruščiovas išsitiesino Maskvoje dėl atsitraukimo iš Kubos keliais lėktuvais ir atominių ginklų bazėmis. Bet išgelbėjo jį komunizmo lizdą, kuriame toliau galės ramiai veistis greitai besiveisiantis komunizmo galios.

Laimėtos laisvei 2000 dušų. Paliekama status quo milijonams toliau tėtėti.

Savo laiku, Lietuvos vyriausybės atstovui kreipiantis į Didž. Britanijos atstovą dėl eventualios pagalbos pavojaus atveju, buvo atsakyta, jog Lietuva toli nuo kelio į Indiją... Kalbos apie visuotinę taiką, žmoniškumą, laisvę randamos memorandumuose, rezoliucijose. Bet kelias į Indiją dar labiau susiaurėjo, o kelias į Karibų jūrą tiek platus, kad pasiekti galima ir Kubą aplenkus.

Kol rusiškosios ekspansijos keliai "gerais norais" grįsti ("taikos ir geros valios" norais...), kol dar neįmanoma įrodyti tų kelių klatingumo ir pavojų tiems, kuriems rūpi savas rytojus, o ne būsimų kartų, tol milijonai vergų ir belaisvių lauks Kalėdų dovanos made in Moscow — packed in Kuba.

Sibiras yra vergijos sąvoka. Maskva yra simbolis ekspansijos ir "taikaus sugyvenimo" neatskiriama objektas. Tų visų "simbolių" nustojus, vargu ar pasaulis mokėtų gyventi ir tvarkytis. Gal geriau ir yra paieškoti naujų partnerių Veneroje ar mėnulyje...

Precedentas jausmingas ir gražus Kalėdų momentui. Ne veltui jis ir taikytas tam laiko tarpui, kada žmonės jautriai išgyvena dovanos džiaugsmą. Bet džiaugsmas privalo išplaukti iš geros valios. Šiuo atveju džiaugsmą lydi suktas ir žmoniškumui tolimas propagandinis gestas, nepanaikinas nei vergijos, nei vertintinas laimėjimu tikrąjam žmoniškumui. Tai dar viena ašara didžiojo vergijos ašarų jūroje.

(J. Č.)

kuris vyko prieš gaunant Garbės teismo sprendimą, negali būti laikomas teisėtas, nes buvo daromas be G. teismo nurodymo "svarbaus reikalo". Todėl G. teismo sprendimo gavimo metu teisėtu valdybos pirmininku turi būti laikomas A. Juškevičius.

VIŠAS PAREIŠKIMAS

Draugai atsisakiu spausdinti, prašome šį mūsų viešą pareiškimą įdėti Dirvoje.

V. Zalatorius

Gruodžio 12 d. Drauge įdėtas pranešimas apie tariamą persikirstymą pareigomis Lietuvos Bendruomenės Cicero apylinkės valdyboje. Pranešimas buvo pasirašytas "Valdybos koresp.". Pranešėjas tvirtino, kad "persikirstymo" posėdyje 1962, XII, 6, be kitų dalyvavo J. Vasaitis ir V. Zalatorius.

Turime pareikšti, kad:

1. Mes tokiame posėdyje nedalyvavome. Gruodžio 6 d. dr. F. Kauno kabinete, jo iniciatyva, buvo sušauktas "pusiau oficialus pasikalbėjimas" apylinkės valdybos neskludamams pašalinti.

2. Tą pasikalbėjimą negalima vadinti valdybos posėdžiu, nes pagal JAV LB Garbės teismo sprendimą, paskelbtą 1962, XI, 26., "LB apylinkės valdybos posėdžius kviečia v-bos pirmininkas arba jo įgaliotas valdybos narys". Bendruomenės įstatai taip pat sako, kad "posėdis teisėtas, ... kai jame dalyvauja dauguma valdybos narių su pirmininku arba jo įgaliotu valdybos nariu." Teisėtas valdybos pirmininkas A. Juškevičius tame pasikalbėjime nedalyvavo ir nieko neįgaliojo jam šaukti ar pravesti, Valdybos "persikirstymas pareigomis",

J. Vasaitis
Vicepirmininkas
V. Zalatorius
Inform. vedėjas

Lietuviai studentai šoka Illinois Universiteto Urbanoje tarptautinėje parodoje, gruodžio 7 ir 8 d. Nuotraukoje iš kairės: Dalė Ažubalytė, Vitas Užgiris, Ina Užgiriene, Stasys Ripskis. E. Meškausko nuotrauka

LIEUVIŠKASIS ŠVIETIMAS IR JO RŪPEŠČIAI (2)

A. MAŽIULIS

Ne vaikai kalti, bet tėvai...

Ir, man rodos, kad šis nepaprastas tėvų noras taupyti ir bus viena priežastis neleisti vaikų į liuanistinę mokyklą, kur jie galėtų geriau pramokti lietuvių kalbos ir rašto. Būdinga, kad šis taupymas prasidėjo kaip tik tuomet, kurie Lietuvoje mokslus baigė, kurie tada parodė didelio politinio visiems civilizacijos poreikiams, kurie jau šeimose kartais išgirdavo miesčioniškai pataisytą Jonelio Durnelio pasaką: "Buvo tėvo trys sūnūs: du protingi (gydytojas, inžinierius, teisininkas) ir trečias kvailutis -- lietuvių k. mokytojas..."

Ir dabar visoks taupymas kaip tik atėjo iš praktiškųjų, t.y. piniginių šeimų (pvz., viena inžinieriaus šeima jau keli metai nebeprumeruoja jokio lietuviško laikraščio; anksčiau dar gaudavo Draugo šeštadieninį priedą, bet ir to atsisakė, kai gavo sąskaitą mokėti; paskutiniu metu girdėjau, kad ir iš lietuvių inžinierių skyrė pasitraukė, nes nario mokeskis perdidelis, antra, priklausant amerikiečių inžinierių d-jai, taigi "išplaukusį plačiuosius vandenį", jo žmonos žodžiais, "nebeapatogu" su žemesniais maišytis!) Tačiau visoks toks taupymas liuanistinei mokyklai, kiek jau žinau, atsuka antrą labai netaupią pusę -- su taupyta doleris liuanistinei mokyklai ir vaikas tik dėl taupymo valės gatvėje batūs, šiandien jau įrašydintas į miesto jaunamiečių nusikaltėlių tarpą. Todėl ar sutauptė tie keli tėvai, kai jų vaikai, paleisti šeštadienio laisvei

ATTITAIŠYMAS

Dirvos Nr. 143 (gruodžio 12 d.) pasikalbėjime su prof. J. Žilėvičiumi, kalbant apie mūsų muzikų nuopelnus, paskutinėje pastraipoje turėjo būti:

-- Prie esamų sąlygų, reikia pripažinti, kad nudirbamas didelis darbas. Kai kurie kompozitoriai, kaip J. Gaidelis, J. Kačinskas, Tėv. Br. Markaitis, S.J., prof. V. Jakubėnas, net stebuklus daro, su savo kūriniiais išieidami į pasaulinę rinką...

pie visų gatvės kampų pačių tėvų yra skatinami draugauti tik su svetimaisiais, šiandien žinomi šio miesto tam tikroms įstaigoms, kai patenka mieste policijai už automobilių vogimą ar

kai kalbant, arba dar geriau -- pamatai rašant, kai paimi jų rašto darbus. Tuomet jau nedvejojamas pasakys, kurie tų mokinių namuose su tėvais kalba tik lietuviškai, kurie su jais grynu

SENIEJI METAI - TEN...

R-čiukui

Senieji metai — ten, Naujieji — čia
Atūžia, atkeliauja su nakčia,
Nustumdami šalyn senuosius.
Atsimeni ką veikėmė tada...
Tu... ir aš?!

Atgimsta praeities vaizdai,
Supančiota dvasia nerimsta —
Norėtūsi paklaidžioti takais,
Kur vaikščiojom kada drauge...
Tu... ir aš.

Savos šalies širdis pasilgo kvapo,
Kur rogės skina kelią, sniegas girgžda —
Naktimis skraido aitvarai,
Kur Grigo ratais džiaugėmės bendrai...
Tu... ir aš.

V. P.

merginų užkabinėjimą ir t.t. Ne teigiu, kad visi tokie yra, kurie nelankė mūsų liuanistinės mokyklos, bet, manau, visų su manimi sutiks, kad ir pusė gatvinės dienos atimta paugliui ir bres-tančiam jaunuoliui yra vis tik vaiko auklėjime reikšminga aplamai (pvz. miestų statistika prikišamai rodo, kad gatvėje vaikų sužeidžiama daugiausia šeštadieniais, nes tuo metu moterys turi daug rūpeščių apsipirkti, susitvarkyti.) Jei norime savo vaikus apsaugoti nuo nusikaltimų ir sužeidimų, ar ši preventyvinė nusikaltimams priemonė neverta daugiau pinigų, kiek mokame liuanistinei mokyklai?

Tėvų nuliutuvėjimas (imk plačiausiaja prasme) labai ryškus, kai girdi savo mokinius lietuviš-

žargonu šnekasi, kur gal tėvai iš jų anglų k. mokosi ar net tarpu savęs bando kalbėti angliškai, kur viso švietimosi versmė televizija... Kiekvienas vaikas geriau siasi atspindi savo namus, savo tėvus, ypač motinas. Tokią šeimą geriausia atspindi mums kasdieniški rašto sakiniai: "Kiškis begimishkoje", arba "Šo lojo (su nosine galinis o!) žmogė" (Šuo lojo žmogų) ir t.t. Tai sakiniai tų vaikų, kurie jau kelis metus lanko tėvo atvežami liuanistinę mokyklą, bet motinos, neigiančios toje pat šeimoje lietuvių k. reikala, visą laisvalaikį skiriančios televizijai ir pan. Ir, žinoma, kas tuo tarpu lengviausia, galima kaltinti mokytojai, teisinantis, kad dar mes leidžiame savo vaikus į liuanistinę mokyklą, bet čia jų

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupyta dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

Skaitytojų nuomonės

KRITIŠKOS PASTABOS DĖL KRITIŠKOS PASTABOS

Gruodžio m. 8 dienos, Draugo Kultūriniam priede, dr. P. Celiešius, plačiai nagrinėja žmogų - kūrėją ir žmogų - vitalistą. Pastarąjį sulygina su gyvuliu ir, anot autoriaus, apie tokį nėra verta nei kalbėti nei rašyti.

Imant dėmesį, kad žmogaus sąvoka yra neišsemiamai plati, kyla klausimas, kodėl apie jį tegalima kalbėti ar rašyti tik iš vienos pusės, t.y., tik apie žmogų - kūrėją, o apie žmogų - vitalistą rašyti neverta, nes jau bus nebe menas, o tik autoriaus asmeniškis, ar kitų asmenų, vitališkos plėtimosi atskleidimas. Skaitytojui atrodo: ar tik dr. Celiešius nebus suplakęs į vieną vietą dvių skirtingų sąvokų. Būtent: veikalo meninę vertę ir jo tematiką.

Neteko girdėti, kad kas gintųsi dėl Dantės Dieviškosios komedijos meninės vertės, todėl kad ten apdainuojama žmogaus religinio gyvenimo sritis, ar V. Hugo Vargdienių veikalo didvyrio, siekiančio aukštesnių vertybių, nei pagaliau M. Rilke žmogaus filosofinių galvojimų. Tačiau, minėti veikalai įvertinti ne dėl jų tematikos, o tik dėl jų meninės vertės. Lygiai, turbūt, niekas nesiginčys dėl vokietų (vėliau amerikiečių) rašytojo E. M. Remarque veikalo Vakarų fronte nieko naujo, išversto į daugelį kalbų (jį tarpe ir į lietuvių) ir savo laiku buvusio daugiausiai skaitomu veikalų pasaulyje. Ir ten žmogus pavaizduotas labai realiai ir su visais jam priskiriamais žmogaus - gyvulio atributais.

Dr. Celiešius skiria žmogų į žmogų - kūrėją ir žmogų - gyvulį. Aš gi skirčiau net į tris: prikerdamas dar ir žmogaus - žvėries vardą. Nes šioje ašarų pakalnėje pasitaiko nemažai ir tokių. Nekalbant jau apie įvairius gangsterius, grobikus, manau užteks suminėjus du žymiausių pasaulinio mato žmones - žvėris: Hitlerį ir Staliną, kurių žiaurumai liks įrašyti į Pasaulio istoriją, kaip neturintys sau lygių. Ar tik dėl to menininkas apie juos turėtų tylėti, kad jie nebuvo kūrėjai, o tik žvėrys? Gal net dar daugiau, nes žvėris naikina už save silpnesnę savo gyvybę išlaikyti, o ne tam, kad kankintų ir naikintų.

Kas atsitiktų tuo atveju; kai meno kūrėjai (tapytojai, muzikai, rašytojai) pradėtų kurti tik tai, kas liečia žmogų - kūrėją, visa kita atmesdami, kaip nevertą dėmesio (menine prasme). Juk tai būtų kūrybos žudymas. Tai būtų lygu pavergtos Lietuvos kūrėjų likimui, kur kūryba vertinama ne pagal meninę jos vertę, o tik kiek kūrėjas išgrobino kompartiją ir jos satrapus. Šlavantų tėvelio pasiūlymą su-

eiliuoti religines giesmes, kun. L. Vasaris (V. Mikolaitis-Putinas Altorių šešėly 314-315) neatmetė, kaip nevertą menininko dėmesio. Greičiausiai ir jis pats kaip kunigas jautė, kad tai būtų kilnus ir gražus darbas ir didelis patarnavimas Katalikų bažnyčiai, bet kaip poetas, jautė negalėsiąs tos meno srities įveikti.

Mano, kaip eilinio skaitytojo šios pastabos gal ir nereikšmingos, bet jaučiu, kad jos logiškos. Esu įsitikinęs, kad menas yra menui, o ne kūrybos temai, todėl tie kritikai, kurie meno kūrinių kritikuoja ne dėl jo meniškumo, o tik dėl to kad jam nepatinka vaizduojama tema, yra šališki ir paties dr. Celiešiaus žodžiais tariant, jų kritika yra kilusi iš asmeninės, ar partinės garbės intereso.

Mūsų iškilioji rašytoja Alė Rūta, Dirvos romano premijos laimėjomis proga kalbėjo: "...rašome tik draugiškas arba naikinančias recenzijas, dažnai pro asmenį nematydami tikros jo darbo vertės..." Tai tikri, meno kūrėjo - rašytojo išjauti ir iš širdies gelmių tarti žodžiai. Tai menininko gaunamas apildas už nemiegotas naktis, pašvęstas meno kūrybai.

Kritika, kaip vienas rašytojas yra pasakęs, yra kūrėjo veidrodis, į kurį pažvelgęs, pamatai

LIETUVAITĖ GERESNĖ UŽ GARSIAŠIAS FILMŲ ŽVAIGZDES

Dabar visame pasaulyje rodomas Warner Bros. filmų studijos neseniai paleistas spalvotas, muzikinis filmas "Gypsy". Jame pagrindinėse rolėse Rosalind Russell, Natalie Wood, Karl Malden. Visi labai geri artistai, įvairių aukščiausių filminių garbių laimėtojai.

Iš eilės ketvirtąją to įdomaus filmo artistė yra jauna lietuvaite Jūratė Onutė Nausėdaitė, filminiai žinoma kaip Ann Jillian. Ji filme yra Rosalind Russell dukterė, Natalie Wood sesuo. Jos vaidinimams, šokiams, dainoms solo partijoms duotos atskiros scenos, kur ji -- visko centras, pagrindas. Ir užbaigoje -- duetas su Natalie Wood.

Vietas, kur vaidina Jūratė Onutė Nausėdaitė -- Ann Jillian žiūrėjau po du kartu. Ten Jūratė pasirodė neabejotinai gerai. Labai gerai. Linksmose vietose ji pralinksmina žiūrovus, liūdnose -- visus nuliūdina. Kur dalyvauja, vaidina drauge su garsiaja filmų žvaigžde Natalie Wood, gali palyginti mūsų Jūratę su ana garsenybe. Ir išvada? -- Nagi Jūratė geresnė už Natalie Wood, Pasižiūrėkite ir patys padarykite savo išvadą. (Kai jos

Urbanoj studijuojančios Aurelė Ginčauskaitė ir Giedrė Statkutė šoka Kepurinę Illinois universitete suruoštoj tarptautinėj parodoj. E. Meškausko nuotrauka

savo tikrą veidą. Bet ji turi būti nešališka, nuosekli ir rimta. Jei šiandien net prie kūrėjo kapo kalbama ne apie jo kūrybos vertę menine prasme, o apie kūrėjo moralumą, ji nėra objektyvi. Jei dar atsiranda kūrėjų, kurie nelenkdami savo sprandų prieš šališkus kritikus vis dar kuria, tai tenka džiaugtis jų lietuvišku užsispyrimu ir kietasprandiškumu bei noru pasišvesti kūrybai.

Todėl, rašytojai ir kiti menininkai ir turi kurti ne pagal kieno nors užgaidas, o tik pagal savo meninį pašaukimą. Nežiūrint, ar tai būtų vaizduojamas žmogus - kūrėjas, žmogus - gyvulus, ar net žmogus - žvėris. Svarbu, kad kūrinyje būtų meniškai sukurtas.

J.J.

abi dainuodamos prašo mamą ištekėti). Jūratė Onutė Nausėdaitė -- Ann Jillian turi neabejotiną vaidybinį talentą. Jei ji ir toliau taip nuosirdžiai dirbs, stengsis -- bus pripažinta garsia tarp garsiausių.

1963 m. sausio 17 d. per visus

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

CINIKO PATARĖJAS

Kaina \$2.50. Gaunama adresu: M. Čapkauskas, 854 — 39th Ave., Lasalle, Q., Canada.

"MES GROJAME JUMS"

šokių muzikos plokštelė, įgrotą neo-lithuanų orkestro, galite įsigyti CLEVELANDE TONCHIA DRUGS vaistinėje, 1117 E. 79 gt. Kaina — 5 dol.

DEATH NOTICE

GLASS

Jane, Elizabeth Glass, beloved wife of Carl, mother of Richard, Gerald, & Donna. Daughter of Peter and late Marie Werner of Torrington, Conn. Sister of Barbara Mennuccini of Torrington, Conn., Dec. 22, 1962. Res. 21030 Friday, Euclid. Family will receive friends 7-10 P. M. Monday, 2-4 & 7-10 P. M. Christmas Day, at THE BRICKMAN & SONS EUCLID FUNERAL HOME, 21900 Euclid Ave. Funeral Mass Wednesday, Dec. 26, 1962 at Holy Cross Church 9:30 A. M. Interment Calvary Cemetery.

HELP WANTED FEMALE

CLERK TYPIST

High School graduate Must be able to type 50 words per minute. Age 18-22 years. Steady employment, full time liberal employees benefits: Plus a good starting salary: Contact Mr. Lott

UNIVERSAL C. I. T. CREDIT CORP.

3928 Lee Road WY 1-9200 (147, 148, 149)

BOOKKEEPER

Must have Burroughs Sensimatic experience and a good knowledge of accounting. Salary commensurate with experience. Hospitalization and life insurance, paid vacations and many other company benefits. See Jerry Abend.

SPITZER FORD SUPERMARKET E. 105 & Chester SW 1-9200 (147, 148, 149)

CLERK TYPIST

With shorthand and phone experience. Pleasant office. Near St. Luke's Hospital. Age 20-35. SW 5-6230. (149, 150)

WAITRESSES

MUST BE ABLE TO SPEAK ENGLISH FLUENTLY. Pleasant working conditions. SOLOMON'S RESTAURANT 13905 Cedar Rd. (149, 150)

HELP WANTED MALE

BUS BOY

MUST BE ABLE TO SPEAK ENGLISH FLUENTLY. Pleasant working conditions. SOLOMON'S RESTAURANT 13905 Cedar Rd. (149, 150)

HELP WANTED MALE

Engine Lathe

Thread Cutting Experience required Radial Drill Press Milling Machine Boring Mill Vertical Under 10 foot Boring Mill Lucas Horizontal

All operators on these tools must be qualified to set up jobs and work to close tolerances on a variety of job shop work.

Lewis

Welding & Engineering Corp. 31700 Solon Road, Solon, Ohio An Equal Opportunity Employer (150, 1)

FINANCE-TRAINEE

Immediate opening for qualified person. We are looking for a young man with a desire to advance in the Finance field. He should be between the ages of 22-28. Draft exempt and have some college training or business experience. Liberal employee benefits including Company car, plus a good starting salary.

Contact: Mr. Lott

UNIVERSAL C.I.T. CREDIT CORP. 3928 Lee Rd. WY 1-9200 (147, 148, 149)

HOUSE FOR SALE

16800 RAYMOND — MAPLE HEIGHTS 5½ room bungalow, 12 years old, modern kitchen and dinette, 2 bedrooms down and 1 up; nice size living room; full basement, aluminum awnings, 1½ car garage. (WE HAVE MANY OTHER FINE HOMES IN OTHER LOCATIONS) A. SIEGLER & SONS 5117 Lee Rd. MO 2-7300

HOUSE FOR SALE

5600 DALEWOOD 3 bedroom, 1½ car garage, nice size living room & modern kitchen, lavatory & shower in basement. aluminum storms & screens, carpeting including. Newly decorated, \$14,900 can be bought on land contract, \$500.00 down. We have many other fine houses in other locations. A. SIEGLER & SONS 5117 Lee Rd. MO 2-7300

ALĖ RŪTA Kelias į kairę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(31)

Ar tikrai? Ar nesvarbu, kas atsitiks Antanui? Ar nesvarbu man, jei Pušiniai nutols, jeigu jų durys man užsidarys? Danguole, pridėk ranką prie širdies...

Tuo jo Prano laidotuvių Marė vėl atkrinta į savo nervinius priepuolius. Kartais išsėdi tyli valandomis, kartais šūkauja, barasi, svaido savo drabužius, net grasina nusižudysianti, eisianti pas Pranuką. Išmėginau visus žinomus vaistus, nes Pušiniai vis nenori leisti jos pas psichiatrą. Atrodo jiems, kad psichiatras sugadins jų dukteriai vardą. Tada jau ji bus tikrai serganti, kvaila; ir to vardo nebusikratys per amžius. O besigydanti namie pasveiks, ir nei lapė nelos apie jos nervinius negalavimus.

Bet vieną dieną aš pristingu kantrybės.

Važiuoju savaitgaliiui į Dainorynę. Pirmą kartą pasnigė. Oras švarus ir minkštas. Laukai užsiklojė švaresnia baltu antklode. Vėlyvų paukštelių čirktelėjimas nuotaiką giedrina ir drauge aptraukia lengva melancholija. Artėjant į Dainorynės trobas, mane apima švelnumas ir namų ilgesys. Taip, žinau, uždirbsiu, greitai suspausiu pinigų puikiausiems namams Čikagoj. Bet čia ramybė. Čia tyli gamta, poilsis, atminimų prieglobstis. Čia puikiausioms atostogoms kampelis — ir tai be didelių pinigų, be išlaidų. Čia ne tik plati

vieta tau pačiam, bet ir tavo giminėms, pažįstamiems. Čia galima kelti balius, išskylas, net medžiokles, žūklavimus, grybavimus ir uogavimus. Čia ir Amerika, ir Lietuva. Čia gali būti ir prabanga, ir paprastybė. Čia aš noriu gyventi. Pastoviai, visada.

Vairuoja Antanas. Aš tiek pilna švelnios nuotikos, kad net prisiglaudžiu prie jo arčiau ir sakau: — Ar nepavargai, Antanai?

Jis nustebeš atsigręžia, bet nieko neatsako. Ir tą patį vakarą sprogsta mano kantrybė dėl Marės.

— Mama, — sakau Pušinienei, — grįždami į Čikagą, pasiimsim Bartienę, ir aš pristatysiu ją geram daktarui.

Mama nutyla. Žvilgtėri į Pušinį, į Antaną, į Gaile. Į Marę niekas nežiūri. Senutė nuleidžia galvą:

— Tai... Gerai, Danguole. Pas daktarą gal jai reiktu...

— Kad jau nuveši, tai vežk, — pritaria ir Pušinis. — Seniai gal reikėjo, bet vis nebuvo kam...

— O kada gi ir kas ją namo parves? Tu gi, Danguole, dirbi visą savaitę.

— Kaip tai — kas parves? Ji tenai liks.

— Kur — tenai?

— Čikagoj. Ligoninėj! Aš anąkart kalbėjausi su direktorium. Marę priimtų.

— Kokioj ligoninėj! Ar pablūdai? Mes Marės į ligoninę neleisim, — išplėtė akis Pušiniene. — Turi ji namus, Danguole, ir namuose pasiliks. Kol mes gyvi, ir kol ji namus turi, kam po žmones bastytis?

— Bet, mano mieli! Tamstos nesuprantat! Jos padėtis yra pavojinga. Ir jie daro malonę, jeigu ten priims. Taip perpildyta! Tik mano vyro seserį, per reko-

mendaciją...

— Kam rekomenduoji, jeigu niekas neprašo? — atsiliepia ir Antanas. — Marė nori likti namie. Galima ją gydyti ir čia.

— Tu išmanai! — metu jam piktą žvilgsnį, nors labai nenoriu dabar susipykti.

— Aš niekur nevažiuosiu, niekur nevažiuosiu! — ima šaukti Marė. — Niekas neatskurs manęs nuo Pranuko! Aš pas jį eisiu, mano gyvenimas trumpas. Tik nori mane pražudyti didžponiai. Mane visi užsipuola. Aš jiems negera, paleistuvė, kam plaukus susitaisau, kam klostytu sijonu... Užmuškite mane, o niekur neisiu, nieko neklausysiu, nieko... Guli mano Pranukas vienas giliai giliai... Miega amžinu miegu, sapnuoja sapnus, katrię nepasibaigs... Kulka tik pykštį į galvą, ir eisiu prie Pranuko atsigult. Niekas manęs nemyli...

Ji pradeda verkt, aimanuot. Pušiniene irgi verkia, bet ašarų nesišluosto. Žiūri į mane pikta:

— Danguole, čia Marės namai, ir čia ji pasiliks. Gali pas daktarą nuvežt, bet kad tą pačią dieną grįžtu namo. Gali sugrįžt traukiniu.

— Taip ir bus, — Pušinis stukteli lazdele į grindis, lyg pritarimą užantspauduodamas. — O gyvens čia, kol pasitaisys, kol darbą vėl susiras. Kur ji kitur? Čia Prano ir jos namai. Duosiu pinigų, nuvežkit ją pas gerą daktarą...

Pušinis pabrėžia "pas gerą daktarą" ir "čia Prano ir jos namai".

Man kraujas muša į galvą, bet valdausi. Antanas tyli, tas veršiuokas. Jis negynė ir negins savo teisių, negins žmonos. Bet jis yra Pušinis, o aš Pušiniene — to man užtenka.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba 1963 metams: Pirm. — V. L. Ramanauskas, vicepirm. — D. Degesys, sekr. — E. Lenkauskas, išd. — A. Martus, vald. narys — H. Brazaitis.

Žilvino ir Eglės šokis
Tai krauju pasruvusios bangos — užburtojo karaliačio (žalčio) paskutinis atsiveikinimas su žmona Egle.

1963 m. sausio mėn. 6 d., 3 val. p. p. matysime Naujosios parapijos salėje.

Atveskite jaunuosius — tai jų pasaulis. Ateikite suaugusieji. Jūsų atsilankymas, tai atpildas ir paskatėjimas jų (lituanistines mokyklas lankančių) užsimojimų lietuviškam kely.

Pasakos dvasioj, šventiškoj nuotaikoj praleisite kelėta valandų. Prie vaišių stalo — atsigaivinsite. Jums puikiai bus parengta šv. Kazimiero Lituani st i n ė s Mokyklos Tėvų Komiteto.

Pasaką scenai parengė mok. V. Kavaliūnas, režisuoja — Z. Peckus.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 6 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 12 D. Balfas rengia Dan Kuraičio paskaitą apie Lietuvą ir filmų vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 19 D. D. Stankaitytės ir St. Baro koncertas. Rengia Ateities Klubas, Slovėnų salėje.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudosi reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudosi įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTHWEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bungalow, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1 1/2 garažo.

RE 1-9470

VASARIO 2 D. Pilėnų tuntu skautų tėvų ir rėmėjų vakaras-balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 3 D. LSS jubiliejinų metų sueiga šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 9 D. Lietuviams budžiams remti valdyba rengia blynų balių Lietuvių salėje.

VASARIO 16 D. LB I Apylinkės dešimtmečio minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 17 D. rengiamas Vasario 16 šventės minėjimas. 10:30 val. pamaldos abejuose liet. parapijų bažnyčiose. 5 val. vak. iškilmingas minėjimas naujoje liet. parap. salėje. Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Sky rius.

VASARIO 23 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parap. salėje.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parap. salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Vailančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

GEGUŽĖS 4-5 D.D. Korp! Neo-Lithuania ruošia V. Raulinaičio meno darbų parodą. Atidarymas geg. 4 d.

THE STATION OF THE NATIONS

WXEN-FM 106.5 mgc.

TĖVYNĖS GARSAI kiekvieną penktadienį 8-9 val. vak.
BALTIJOS AIDAI kiekvieną pirmadienį 8-9 val. vak.

JUOZAS STEMPUŽIS, Vedėjas
4249 Lambert Road,
Cleveland 21, Ohio

Stoties Telef.
241-8306

Namų Telef.
382-9268

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

DOWNTOWN STORE HOURS — WEDNESDAY & THURSDAY 9:30 A. M. TO 9 P. M.,
FRIDAY 9:30 A. M. TO 5:45 P. M.
BRANCHES — WEDNESDAY, THURSDAY, FRIDAY & SATURDAY 9:30 A. M. TO 9:30 P. M.
EAGLE STAMPS ARE ADDED SAVINGS

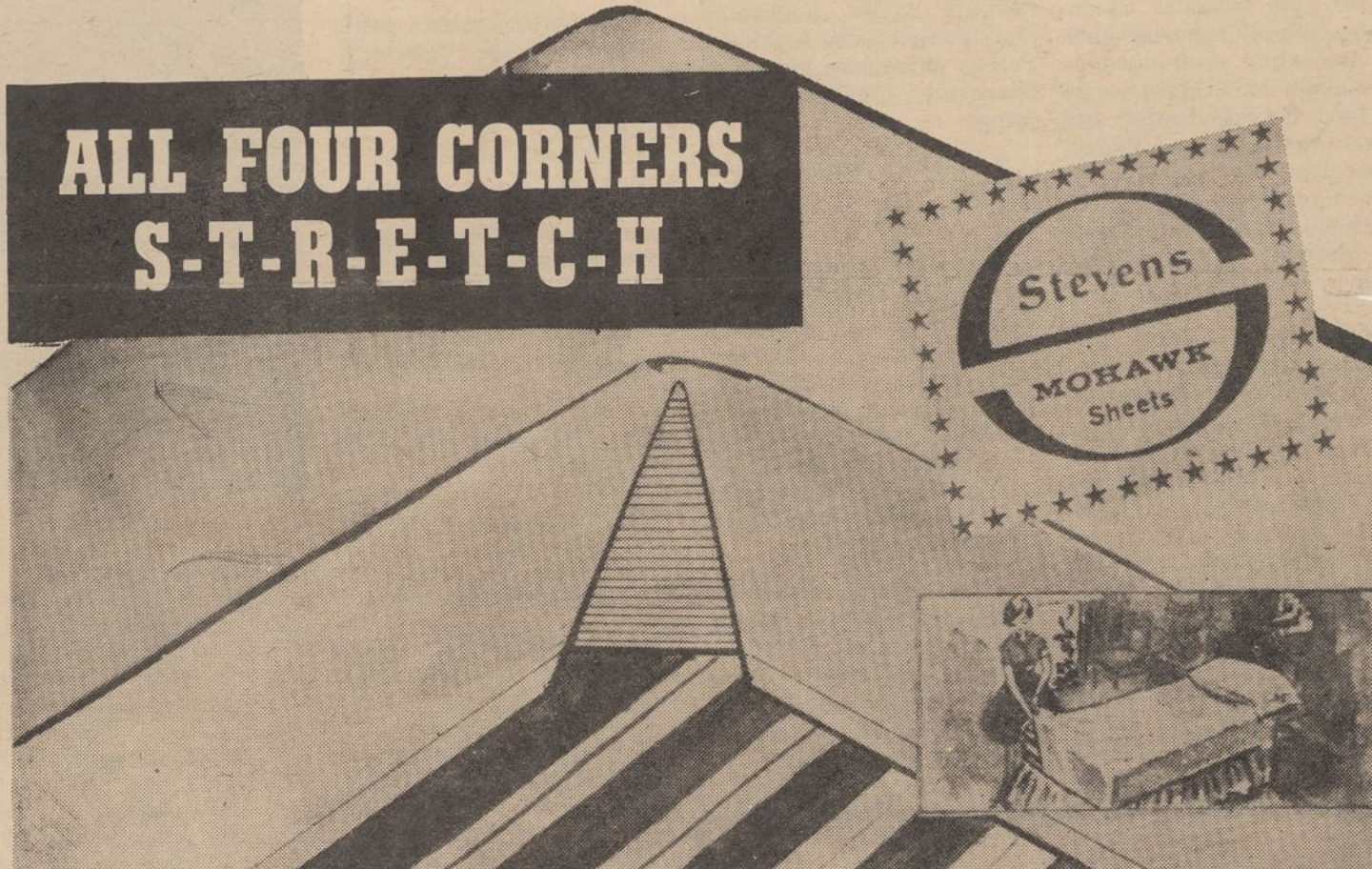
the **MAY** *co's* **(4)** **BASEMENT** *stores*

DOWNTOWN — HEIGHTS — PARMATOWN — SOUTHGATE

Jau prasidėjo! Nepaprastos sutaupos!

**MAY'S RŪSYJE SAUSIO
BALTASIS IŠPARDAVIMAS**

**ALL FOUR CORNERS
S-T-R-E-T-C-H**

Garsieji "Stevens-Mohawk" S-T-R-E-T-C-H

PRITAIKYTOS PAKLODĖS

FINE MUSLIN

72x108 ir
Pritaikoma apačia
pavieniai lovai
Buvo 2.49

1.79

81x108 ir
Pritaikoma apačia
dvigubai lovai
Buvo 2.69

1.99

90x108 — Buvo 3.09 2.39
Pritaikomos pavienėms 1.99
Pritaikomos dviguboms 2.19
42x36 užvalkalai 49 c. vienas

COMBED PERCALE

72x108 ir
Pritaikoma apačia
pavieniai lovai neslystanti
dvigubai lovai
Buvo 2.99

2.49

81x108 ir
Pritaikoma apačia
dvigubai lovai
3/4 neslystanti
Buvo 3.99

2.89

Pavieniai lovai 2.69 90x108 3.29
Dvigubai 2.99 Queen Fitted 6.99
X ilgio pav. 2.99 King Fitted 7.99
X ilgio dvig. 3.39 42x38 užvalkalai
84 c. vienas

"Stevens-Mohawk" baltos medvilnės ir perkelio paklodės už tokias kainas, kurios įgalins jus pripildyti baltinių atsargas didelėmis sutaupomis!

"Stevens-Mohawk" paklodės yra garsios savo išsilaikymu originaliame dydyje ir šviežume, neatsižvelgiant į pakartotinus skalbimus. Pirmą rūšis už tokią kainą, kuria jūs negalite nepasinaudoti.

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ANNOUNCING
NEW RATE
STARTING
January 1, 1963

4 1/2%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

on all deposits
made by
January 15, 1963

ACCOUNTS INSURED
TO \$10,000.00

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

A HAPPY HOLIDAY SEASON

TO OUR

LITHUANIAN FRIENDS

FROM

**PHOENIX MUTUAL LIFE
INSURANCE COMPANY**

EDWARD C. KUEHNLE, Mgr.

3122 Euclid Ave.

UT 1-9777

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-3770

DIRVA

Nr. 150

1962 m. gruodžio 31 d.

KAS IR KUR?

PAKYLA PAŠTO ISLAIDOS

JAV Pašto Įstaiga praneša ir prašo visus išsėdėti, kad nuo 1963 m. sausio 7 d. pakeliamos laišku ir kitų siuntų pašto ženklų kainos.

Pirmos klasės laišku, vietoj 4 c., kainuos 5 c., oro paštu — 8 c.

Pašto kortelės, vietoj 3 c. — 4 c. Oro pašto kortelės 6 c.

Nuo tos datos visi prašomi ant laišku dėti naujai nustatytą kiekį pašto ženklų, kad nesutrukdytų persiuntimas.

Papildomos informacijos gaunamos pašto įstaigose.

• Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukakties proga Chicagos lietuvių visuomenei vyr. giedrininkės rengia lietuviškosios muzikos koncertą.

Koncertas įvyks 1963 m. vasario 10 d., 4 val. p. p. Jaunimo Centro Namuose. Apie koncerto programą bus skelbiama vėliau.

• Dr. P. Daužvardis, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, dėkoja organizacijoms ir asmenims sveikinusiems jį Kalėdų ir N. Metų proga ir linki lietuvių tautai, kad 1963 metai būtų solidarumo, stiprybės, vieningos ir protingos kovos metais, skina kelią į tautos didingumą ir Lietuvos laisvės atgavimą.

• Per Dirvą A. Smetonos monografiją užsiprenumeravo; garbės prenumeratoriai: C. S. Cheledin — Philadelphia, Pa.; Valentina Traun — Philadelphia, Pa. Prenumeratoriai: A. Dundulis, Chicago, Ill.; A. Jonys, Philadelphia, Pa.; P. Mitalas, Philadelphia, Pa.; B. Valius, Philadelphia, Pa.; V. Volertas, Philadelphia, Pa.; A. Dilba, Philadelphia, Pa.; B. Raugas, Philadelphia, Pa.; B. Vigelis, Philadelphia, Pa.

• Svetimšalių registracija. Neturintieji JAV pilietybės privalo pranešti savo adresus, užpildant specialias korteles. JAV Imigracijos ir Naturalizacijos įstaiga praneša, kad sausio mėnuo skiriamas tai registracijai. Registracijai kortelės gaunamos pašto įstaigose. Jas užpildžius, negalima jų išsiųsti paštu, bet reikia asmeniškai gražinti pašto įstaigon.

Neužsiregistravę bus baudžiami.

• Pranešame suinteresuotiems asmenims ir platinotojams, kad šokių muzikos plokštelę "Mes grojame Jums" Dirva nepersiuočia ir platinotojams neskirsto. Dirvoje tą plokštelę gali įsigyti tik pavieniai asmenys gyv. Clevelande.

• Tradicinis vakaras Chicagos Aukštesniosios Lietuvos Mokyklos įvyksta antrą šeštadienį po Naujų Metų, sausio 12 dieną Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave. Pradžią 7 val. vakaro. Geriausių gėrimų bus pagal svečių pageidavimus. Bus loterija laimėti išbandyti. Staliukai didžiojoje salėje. Programą išpildys mokyklos mokiniai. Pelnas skiriamas mokyklos išlaikymui. Už įėjimą aukojama.

Kviečiame visus atsilankyti.

• Studentų Skautų Korp! Vytis New Yorko skyrius išsirinko naują valdybą: pirm. Evaldas Remeza (47 Van Siclen Ave., Brooklyn 7, N. Y.), vicepirm. — Kęstutis Nemickas, sekret. — Ričardas Legeckis, išd. — Vidas Kleiza. Praėjusiais metais skyriui pirmininkavo Viktoras Kirkyla.

• Akademinis Skautų Sąjūdis per Kalėdas paaugo vienu skyriumi. Gruodžio 25 d. naujas ASS skyrius buvo įsteigtas Worcester, Mass. Šio darbo iniciatorius — Petras Molis.

Memmingeno (Vokietijoje) lietuvių choras Daina, vadovaujamas M. Budriūno, Maironio minėjimo gruodžio 1 d. išpildo meninę programą. Pažymėtina, kad tą dieną choras atšventė savo 9 metų gyvavimo sukaktį.

ROCHESTERIO LIETUVIAI RUOŠIASI DIDELIAM VAJUI

Rochesterio lietuviai po N. Metų pradės vykdyti didelį piniginių vajų sukelti Lietuvių Fondui mažžiausiai virš 10,000 dol. -- tokį nutarimą priėmė gruodžio mėn. pabaigoje įvykus visuomenės ir organizacijų atstovų pasitarimas, priėjęs vieningos išvados, kad milijoninio dolerio Fondas yra vienintelė ir reali priemonė išlaikyti ir remti lietuvių kul-

tūrinį pasireiškimą emigracijoje.

Toms pastangoms buvo parodyta didelio entuziazmo, nes kalbėjusieji pabrėžė, Rochesterio lietuviai visuomet pirmieji ir gyvai reaguodavo į visus tautinius reikalus. Būdami kad ir negausi kolonija -- jie kasmet aukoja ALT 1,000 dol. Dabar, Rochesterio lietuvių Bendruomenė, kaip organizuotas vienetas, pirmoji Fondui paskyrė 1,000 dol.

PAIEŠKOMI

ARDYS, Juozas, elektr. inžinierius, gyvenęs Waterbury, Conn.

BUOŽYTĖ, Liuda, gyvenusi Linkuvoje.

GECECKAS, Alfonsas, buvęs Vokietijoje.

JOKUBAUSKAS, Antanas, Konstantinas ir Stanislovas, ir jų sesuo Konstancija, Jono vaikai.

JOKUBAUSKAS, Konstantinas, Jono sūnus, išvykęs Amerikon iš Viekiškių, žmona JONUŠAITĖ-JOKUBAUSKIENĖ, Ona, Petro dukterė.

KAVALIUSKAITĖ, Bronislava, ir jos brolis, kito tėvo, VAITKEVIČIUS, Vincas.

MARČIUKAITIENĖ, Danutė, gyvenusi Butzbacho perein. stovykloje, Vokietijoje.

MARČIUKAITIS, Jonas, gyvenęs Hanau stovykloje, Vokietijoje.

MONDZEVIČIUTĖ, Ada, gyvenusi Kasselio stovykloje, Vokietijoje.

NAVICKAS, Ksaveras.

PALAITIS, Evaldas, ir PALAITIENĖ-TURNEVIČIUTĖ, Lydija, gimusi Iglisėliuose, Marijampolės ap.

ŠIAULYS, Kazimieras, Juozo sūnus, gimęs 1896 m. Tverų km., Telšių ap., gyveno Pittsburghe.

ŠTUOPYS, Justinas, Antano sūnus, gimęs 1923 m.

VAITKEVIČIUS, Vincas, ir jo sesuo, kito tėvo, KAVALIUSKAITĖ, Bronislava.

VALINČIS, Adomas, Juozo sūnus, gyvenęs 51 Draher Avenue, Waterbury, Conn.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

• Bronė Bitautaitė-Griškienė, dukterė Vlodo ir Onos, gyv. LTSR Kaune, Dariaus ir Girėno g-vė 59 bt. 2, paieško tėvų Bitautą Vladą ir Oną, taip pat sesers Julijos. Tėvai ir sesuo Julija išvyko iš Lietuvos 1920 m. ir gyveno Chicagoje, 1542 W. Wood g-vė, Bitowt Anna vardu, bet nuo 1935 metų neturi jokių žinių iš Amerikos.

• Dr. Ina Užgirieinė ir dr. Edvardas Kaminskis redaguoja specialų "Mūsų Vyčio" numerį, kuris šiomis dienomis pasieks skaitytojus. "Mūsų Vytis" yra skautiškos minties žurnalas. Jį leidžia Akademinis Skautų Sąjūdis, redaguoja Vytautas Germanas.

lis ir parapijiečiai buvo nustebinti senos salės nugrovimu ir naujos pradėjimu statyti. Manoma, kad nauja salė kainuos apie \$200,000. Gaila, kad lietuvių pinigais bus pastatyta ne lietuvių nuosavybė.

CLARK, N. J.

Salomėja Čerienė - Mulks, daug dirbusi Balfe ir kitais lietuviškais reikalais, yra rimtai susirgusi ir paguldyta į ligoninę.

A. S. Trečiokas

Lietuviškos Kalėdos plokštelėje

Kompozitorius BRONIUS BUDRIŪNAS

Kompozitoriaus Broniaus Budriūno vokalinis ansamblis neseniai išleido Kalėdų Giesmių plokštelę. Tai ilgo grojimo plokštelė, kurioje įgiedota vienuolika kalėdinių giesmių. Pirmoje dalyje visos giesmės yra lietuvių kompozitorių: J. Naujalio Tyliają naktį, Piemenėliams, Linksma giesmė, P. Čiurlionio Kalėdų giesmė ir ansamblio vadovo B. Budriūno Mes atėjome. Antroje plokštelės dalyje greta M. Budriūno "Prie kalėdų eglutės", J. Švedo Berneliai, kelkit ir B. Budriūno Tylią šventą naktį yra ir tarptautiniai žinomi kalėdiniai perlai: Tylią naktį Fr. Gruberio, Adeste Fideles J. Readingo ir Puer nobis nascitur D. Schneidmano.

Iš New Jersey lietuvių veiklos

Nauja salė Newark'o lietuvių parapijoj

Jau per daugelį metų buvo renkamos aukos naujai mokyklai statyti. Stambesni aukotojai, jau buvo pradėję abejoti, nes aukų rinkimas nusitęsė apie 20 metų ir senos patalpos jau buvo nebesaugios didesniems susirinkimams, o kai kurie parapijonys kalbėjo, kad jau surinkta apie \$75,000, o mokyklos statyba vis dar nepradedama.

Parapijiečių kalbomis susidomėjo vyskupija ir viena gražų rytą klebonas Kelme-

vių kompozitorių susitelkimas apšvelnina to žanro stoką. Tai leidžia mums pareikšti tikrą džiaugsmą tai plokštelei pasirodžius, gerai ansamblio dīkijai ir puikiems solistams, juo labiau kad įrašymas padarytas stambioje įmonėje, kur nestokoja tobulos technikos.

Iš malonių naujienų čia randame naujus B. Budriūno dalykus: Mes atėjome ir Tylią šventą naktį. Pirmoji yra įdomi savo "lopšinišku" subtilumu, antroji labiau kalėdinės baladės tipo.

Lopšinės motyvas, atrodo, turėtų būti vienas iš subtilybių kalėdinei nuotakai, sutinkant Naujagimį. Tačiau daugelyje kalėdinių giesmių skamba pasakojimo arba raginimo gaidos. Tai mes randame Naujalio Piemenėliams ir Linksma giesmė, ir Readingo Adeste Fideles. Gruberio Tylią naktį ir M. Budriūno Prie Kalėdų eglutės yra apstu lyriško pasakojimo elementų.

B. Budriūno Mes atėjome savo pasikartojančiomis variacijomis artimas lopšinės tipoi. Tuo B. Budriūnas stiprus. Jo garsioji Tėviškėlė, taip pat visų pirma laimi savo primityviu nesudėtingumu, lopšinės pobūdžiu. Mes atėjome trumputė kelių posmų lopšinė yra vienas iš geriausių atradimų įnešti į lietuvišką kalėdinį repertuarą. Ji būtų puiki moterų chorui.

Tylią šventą naktį jau orientuota į pasakojimo tipo giesmę: tai miniatiūrinė baladė, juo tobulesnė, nes sukondensuota trumpam išdėstymui.

J. Gliuda

ALT Sąjungos East Chicagos Skyriaus nariui

ANTANUI STEIKŪNUI

mirus, liūdesio valandoje velionies našlei ELENAI, dukterims ELENAI POCIENEI, SOFIJAI STEIKŪNIENEI, sūnui JONUI ir žentui KAZIMIERUI POCIUI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

ALT Sąjungos East Chicagos Skyrius

Brangiam vyrui, tėvui ir uošviui

ANTANUI STEIKŪNUI

mirus, velionies našlei ELENAI, ELENAI ir KAZIMIERUI POCIAMS nuoširdžią užuojautą reiškia

Ona ir Antanas Juodvalkiai
Stasys ir Arvydas Kalvaičiai
Tadas Mečkauskas

Nuoširdi užuojauta G. KISIELIENEI, R.

PAULIUKONIUI ir šeimoms jų mamytės

STEFANIJOS PAULIUKONIENĖS

mirties proga

Regina, Vladas Ramanauskai
ir šeima